

Zhodnocení kreditního systému v doktorském studiu na FF UK

V současnosti je na FF UK akreditováno 64 doktorských studijních oborů s “kreditním systémem”, a to včetně jazykových mutací studijních oborů akreditovaných v angličtině, němčině a francouzštině. Jediným oborem, jenž není takto upraven, zůstává obor Religionistika. Většina oborů má relativně nové akreditace, které budou končit až v období 2017–2020 (k výjimkám patří Andragogika – 2015, Text and Event in Early Modern Europe – 2015, Religionistika a Moderní hospodářské a sociální dějiny – 2016). Dokončení přechodu FF UK na kreditní systém výslovně doporučila ve svých závěrech kontroly doktorského studia Zpráva o hodnocení doktorských studijních programů/oborů na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kterou v roce 2012 připravila Akreditační komise a která zavádění kreditního systému hodnotila velmi pozitivně. Je ovšem třeba říci, že tento “kreditní systém” je pouze vnitřní opatření fakulty a není v žádném ohledu totožný s European Credit Transfer System známým z nižších stupňů studia.

A) Cíle, proces zavedení

Původní návrh “kreditního systému” na FF UK byl připraven vedoucími úředníky akreditačního referátu a oddělení vědy v zimním semestru akademickém roku 2009/2010. Nejobecnějšími cíli této změny bylo:

1. zkvalitnění doktorského studia,
2. posílení váhy vědecké složky doktorského studia,
3. zkvalitnění práce s doktorandy ze strany školitelů,
4. efektivnější kontrola práce doktorandů.

Návrh “kreditního systému” mohl být obsáhleji diskutován s akademickou obcí, jeho první zaváděná podoba nebyla dostatečně odladěná a pomíjela některé nedorušené problémy a důsledky.

B) Povaha změn

Změny v novém systému měly dvojí povahu:

1. obsahové a strukturální změny studia: zanesení řady povinností, dříve jen volně navázaných na doktorské studium přímo do ISP (např. starší povinnost přikládat k hodnocení doktorského studia bibliografii studentových prací); jednalo se především o povinnosti, které měly posílit badatelské kompetence studenta – tedy především publikace, ale také konference, stáže, granty apod.;
2. organizační změny: vlastní zavedení kreditního systému.

Rozbor přínosů a záporů

Pozitivní:

1. nová obsahová náplň podle našeho názoru významně posílila vědecký charakter průběhu

- doktorského studia,
2. zvýšily se nároky na studenta,
  3. vlastní zavedení “kreditního systému” částečně motivovalo studenty k průběžnému zájmu o plnění studijních povinností,
  4. kreditní systém usnadňuje srovnatelnost obsahu a struktury studia různých oborů.

Negativní:

1. kreditní systém spíše komplikuje administrativu, namísto aby ji usnadňoval,
2. při nesprávném uplatňování tohoto systému ze strany školitelů či oborových rad může posilovat formalismus ve studiu i výzkumu,
3. neplnění kreditů je nevymahatelné,
4. obsahová struktura je příliš obsáhlá, obsahuje řadu podle našeho názoru ne nezbytných povinností (absolvování stáže, granty, pedagogická povinnost apod); studenti jsou zbytečně opakovaně zatěžováni klasickými zkouškami, kterými si prošli v předchozích stupních pregraduálního studia.

Možné alternativy:

1. ve střednědobém horizontu povýšit kreditní systém na systém ECTS,
2. zrušit vlastní kreditní systém “bodů” za jednotlivé splněné studijní povinnosti.

Za rezort vědy bychom doporučili alternativu 2 při zachování důrazu na vědecký obsah studia a jeho strukturu, ale při určité modifikaci vedoucí ke zjednodušení povinností, včetně povinností tzv. obecné části.

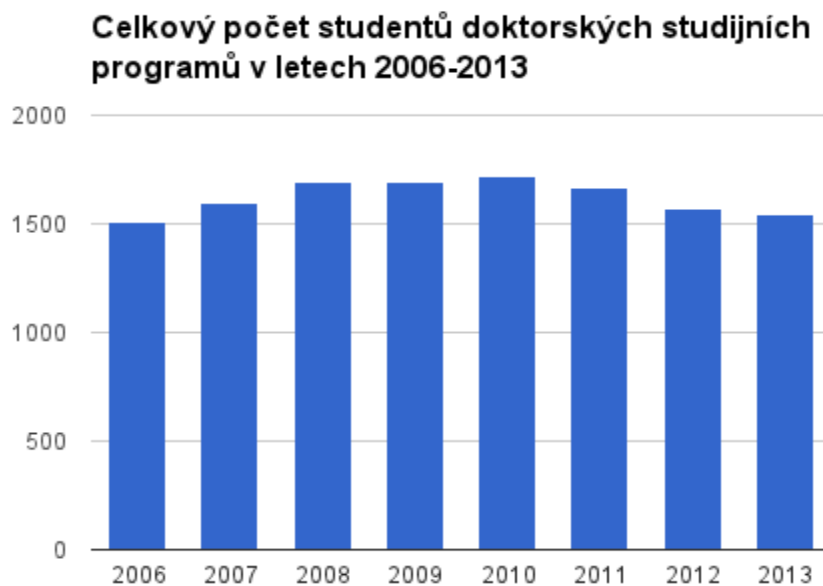
C) Otázky a problémy k dalšímu řešení

1. Standardní doba studia neodpovídá reálnému stavu: jen minimum studentů ukončuje studium ve 3. roce studia. Jednoznačně doporučujeme zavést čtyřletou standardní dobu studia – plánování studia by se stalo reálnějším, ale vedlo by to také k posílení finančního zabezpečení studentů.
2. Oborové rady neplní z velké části svoji roli (často se reálně nescházejí, mají mnohdy příliš mnoho členů, hodnocení studentů probíhá formálně a s množstvím chyb, které znesnadňují následné administrativní kroky vedoucí kupř. k ukončování studia jednotlivých doktorandů).
3. Současné doktorské studium nedostatečně rozlišuje prezenční a kombinované studium (řešení je třeba hledat ve spolupráci s Rektoriátem UK, neboť souvisí s podobou akreditací a Studijního a zkušebního řádu UK).
4. Je otázka, zda dále snižovat počty doktorandů: zejména u oborů, které mají školitelskou kapacitu, mělo by se postupovat diferencovaně podle povahy a podmínek oboru.
5. Podmínkou zkvalitnění administrativního zabezpečení doktorského studia na FF UK je zavedení příslušných modulů SIS (moduly ISP, Komise, Státní zkoušky).
6. Při případných úpravách celého systému doktorského studia by bylo vhodné zvážit míru centralizace pozměněné struktury studia, postupovat při diferenciaci by bylo možné např. podle studijních programů.

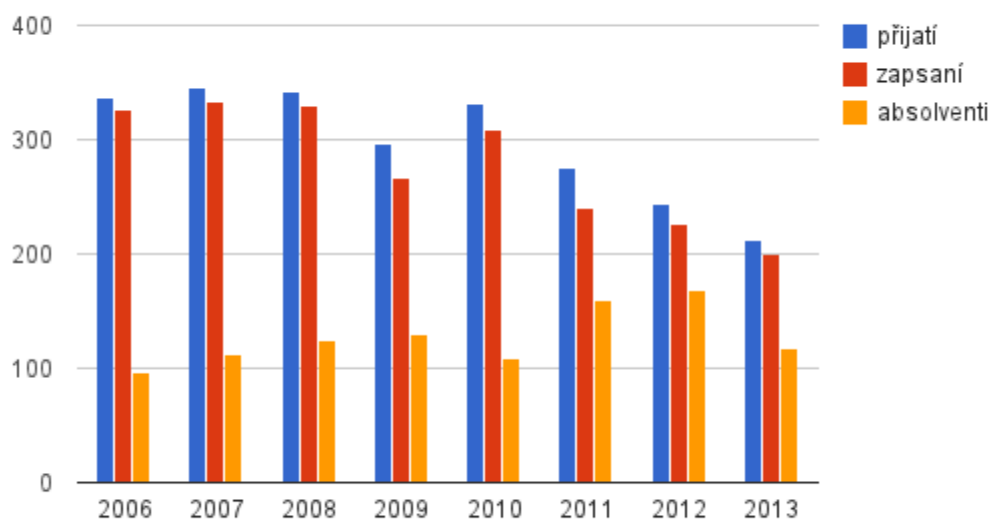
D) Možné další náměty

1. Pro jednotlivé případy umožnit sloučení konání státní doktorské zkoušky a obhajoby disertační práce v jednom termínu.
2. Definovat studijní povinnosti studenta po překročení standardní doby studia a zakotvit je v ISP tak, aby bylo možné pokračovat v reálném každoročním hodnocení.

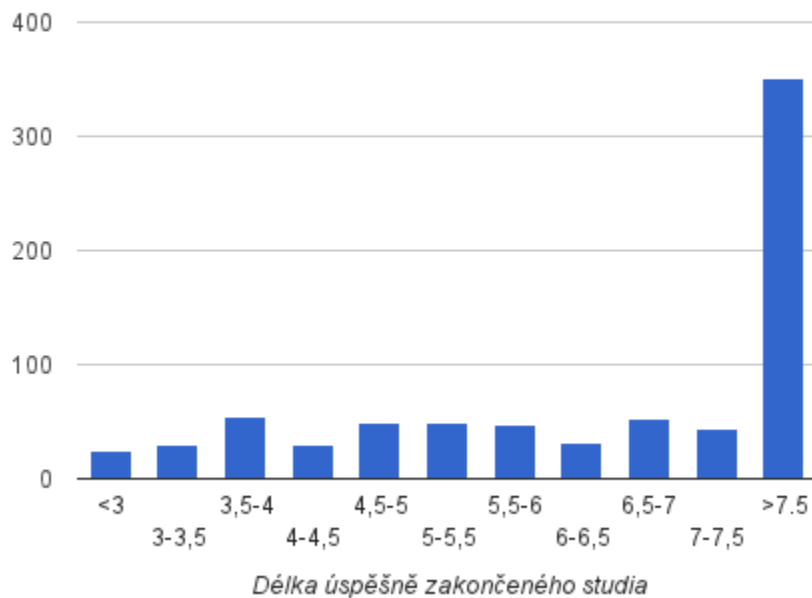
E) Statistické přílohy

Počet studentů doktorských studijních programů v letech 2006-2013

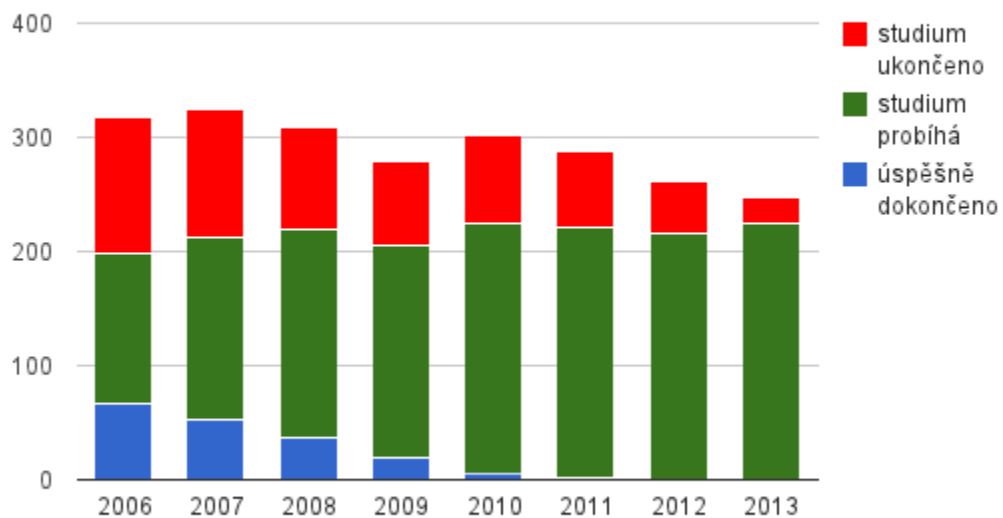

Distribuce délek úspěšného studia studentů přijatých v letech 2001-2005

Pozn. zhodnocení délky studií pro kreditní studium není možné s ohledem na krátkou dobu trvání a zanedbatelný počet dosavadních absolventů.

Aktuální stav studia podle roku zápisu

Stav ke dni 24. 1. 2014

Úspěšnost studia po jednotlivých oborech (data o studiích zahájených od roku 1991). A – počet absolventů, N – počet neúspěšných studií, S – součet A+N, A% podíl absolventů, N% podíl neúspěšných studií.

Studijní program	A	N	S	A %	N %
Ekonomické teorie	9	13	22	41%	59%
Filologie	429	632	1061	40%	60%
Filozofie	72	100	172	42%	58%
Historické vědy	410	511	921	45%	55%
Informační studia a knihovnictví	38	72	110	35%	65%
Logika	5	5	10	50%	50%
Obecná teorie a dějiny umění a kultury	209	183	392	53%	47%
Pedagogika	57	135	192	30%	70%
Politologie	28	53	81	35%	65%
Psychologie	111	163	274	41%	59%
Sociologie	42	65	107	39%	61%
Celkový součet	1410	1932	3342	42%	58%

Studijní program / obor	A	N	S	A %	N %
Program: Ekonomické teorie	9	13	22	41%	59%
Ekonomie	9	13	22	41%	59%
Program: Filologie	429	632	1061	40%	60%
(nerozlišeno)	4	11	15	27%	73%
Anglická a americká literatura	34	64	98	35%	65%
Anglický jazyk	21	29	50	42%	58%
Český jazyk	35	51	86	41%	59%

Dějiny české literatury a teorie literatury	51	81	132	39%	61%
Didaktika konkrétního jazyka	3	10	13	23%	77%
Fonetika	9	12	21	43%	57%
Germánské jazyky	5	13	18	28%	72%
Germánské jazyky a literatury	19	34	53	36%	64%
Germánské literatury	4	7	11	36%	64%
Hungaristika a ugrofinistika	2	4	6	33%	67%
Jazyky zemí Asie a Afriky	23	26	49	47%	53%
Klasická filologie	10	6	16	63%	38%
Latinská medievalistika a novolatinská studia	4	4	8	50%	50%
Matematická lingvistika	14	16	30	47%	53%
Novořecký jazyk a literatura	0	4	4	0%	100%
Obecná a srovnávací literatura (komparatistika)	8	15	23	35%	65%
Obecná lingvistika	22	19	41	54%	46%
Románské jazyky	20	44	64	31%	69%
Románské literatury	39	40	79	49%	51%
Slovanská filologie	17	29	46	37%	63%
Slovanské filologie	12	14	26	46%	54%
Slovanské literatury	34	35	69	49%	51%
Teorie a dějiny literatur zemí Asie a Afriky	28	40	68	41%	59%
Traductologie	0	1	1	0%	100%
Translatologie	10	22	32	31%	69%
Ugrofinská studia	1	1	2	50%	50%
Program: Filozofie	72	100	172	42%	58%
(nerozlišeno)	5	7	12	42%	58%

Filozofie	63	79	142	44%	56%
Logika	3	8	11	27%	73%
Religionistika	1	6	7	14%	86%
Program: Historické vědy	410	511	921	45%	55%
České dějiny	105	131	236	44%	56%
Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky	50	58	108	46%	54%
Dějiny antického starověku	5	2	7	71%	29%
Didaktika dějepisu	1	0	1	100%	0%
Egyptologie	8	4	12	67%	33%
Etnologie	60	64	124	48%	52%
Historie/obecné dějiny	45	77	122	37%	63%
Hospodářské a sociální dějiny	11	22	33	33%	67%
Hospodářské a sociální dějiny / historie techniky	7	10	17	41%	59%
Iberoamerikanistika	25	30	55	45%	55%
Klasická archeologie	10	10	20	50%	50%
Moderní hospodářské a sociální dějiny	17	20	37	46%	54%
Pomocné vědy historické	21	34	55	38%	62%
Pravěká a raně středověká archeologie	7	11	18	39%	61%
Pravěká a středověká archeologie	38	38	76	50%	50%
Program: Informační studia a knihovnictví	38	72	110	35%	65%
Informační věda	38	72	110	35%	65%
Program: Logika	5	5	10	50%	50%
Logika	5	5	10	50%	50%
Program: Obecná teorie a dějiny umění a kultury	209	183	392	53%	47%
Dějiny výtvarného umění	83	46	129	64%	36%

Divadelní věda	15	16	31	48%	52%
Estetika	11	13	24	46%	54%
Filmová věda	6	21	27	22%	78%
Hudební věda	28	27	55	51%	49%
Kulturologie	66	60	126	52%	48%
Program: Pedagogika	57	135	192	30%	70%
Andragogika	25	51	76	33%	67%
Pedagogika	32	84	116	28%	72%
Program: Politologie	28	53	81	35%	65%
Politologie	28	53	81	35%	65%
Program: Psychologie	111	163	274	41%	59%
Klinická psychologie	42	54	96	44%	56%
Obecná psychologie	13	22	35	37%	63%
Pedagogická psychologie	4	9	13	31%	69%
Psychologie práce a organizace	13	26	39	33%	67%
Sociální psychologie	39	52	91	43%	57%
Program: Sociologie	42	65	107	39%	61%
Sociologie	42	65	107	39%	61%
Celkový součet	1410	1932	3342	42%	58%